

RAZGOVOR S RAVNATELJICOM DUBROVAČKIH LJETNIH IGARA IVANOM MEDO

IGRAMA NE TREBA TEME, NEGO SLAVI

Piše:
Bruno Lucić

Zastava "Libertas" je spuštena, 68. Dubrovačke ljetne igre su završile, a u Festivalskoj se palači na čelu s ravnateljicom Ivanom Medo Bogdanović sliježu dojmovi i povlače bilance.

Početak ćemo od najaktualnijeg događaja. Kako komentirate imenovanje nove intendantice Dore Ruždjak Podolski i što očekujete?

Blisko smo surađivali dok je bila ravnateljica dramskog programa Igara. Iznimno je cijenim kao suradnicu, ima veliko iskustvo i široko polje interesa. Uz to jako dobro poznaje i razumije Igre i Grad, sigurna sam da ćemo odlično surađivati.

Jeste li stigli predahnuti od zatvaranja 68. festivalskog izdanja?

Nisam! (smijeh) Prošlo je tek nekoliko dana, sad slijede brojni izvještaji svim financijerima. Neka se sredstva dodjeljuju unaprijed, neka tijekom festivala, no zadnje isplate idu tek nakon izvještaja. Prvi put u 15 godina koliko sam na Igrama, ostvarili smo tako visok vlastiti prihod od ulaznica. Ostvareno je 1,9 milijuna kuna, a

Pamtimo u Festivalskoj palači svade i medijske prepirke između ravnatelja i intendantica, ali mogu reći da s gospodinom Tarbukom nikada nisam razgovarala povišenim tonom

lani 1,6 milijuna. Da nam nije otkazana jedna izvedba baleta "Labude jezero" i jedna izvedba predstave "Kafetarija" zbog lošeg vremena prešli bismo 2 milijuna. Otkazivanjem smo izgubili 180 tisuća kuna vlastitih prihoda. To je 17 posto više nego lani, 20 posto više nego prethodne godine. To su stvarno nezapamćeni rezultati.

Može li se reći da su 68. Igre financijski najuspješnije u zadnjih 15 godina?

Po vlastitim prihodima jesu. Od sponzora smo dobili 100 tisuća kuna više nego lani, Grad Dubrovnik nam je pred otvaranje dao 200 tisuća kuna više, Hrvatska turistička zajednica 100 tisuća kuna i tako smo imali povećanje od 7 posto u ukupnom budžetu u odnosu na lani. Nešto od toga novca će ostati kad se plate sve obveze i biti će uloženi u opremu kao nužno ulaganje. Zatražili smo od Grada Dubrovnika da nam kroz rebalans, odobri još sredstava kako bismo kupili tonsku opremu, obnovili rasvjetu, pozornice...

A i stolice za gledatelje.

Svi nam se žale na stolice koje su prilično neudobne i to je činjenica. No, za toliku investiciju će trebati jedna velika donacija ili posebno odobrenje. Jer, da bismo imali nove stolice, moramo imati i novu tribinu, a to je trošak od oko milijun kuna. I to je samo za jednu lokaciju, a Igre su obično paralelno na dvije do tri. Svjesna sam da Grad ne može svima dati sve potrebno, no može se svake godine nešto namjenski odvojiti. Ljetne igre rade na brojnim kulturim ili zabavnim projektima i izvan festivalske zone. Na primjer, samo u ovih nekoliko dana sudjelovali smo s opremom na Izboru za miss Dubrovačke-neretvanske županije, posudili smo reflektore Festivalu soli, ograde za Thompsonov koncert na Gromači... Sve se to transportira našim kamionom, naši ljudi to donose i pospremaju. Nadamo se da će Grad pomoći jer ćemo u protivnom morati početi iznajmljivati opremu, a ne posuđivati, pogotovo onim projektima koji nisu od važnosti za grad.

Priprema programa novom vodstvu

Završna pressica sličila je najavnoj, jer je Mladen Tarbuk toliko toga najavio za sljedeću godinu. Dojam je da Igre imaju jasnu financijsku konstrukciju i da konačno mogu nešto unaprijed planirati – ili se donedavni v.d. intendantica previše "nagnuo kroz prozor"?

Gospodin Tarbuk je očito imao načelne razgovore s određenim umjetnicima, ali tu nisu napravljeni nikakvi ozbiljni dogovori niti sklopljeni ugovori jer je to ipak posao ustanove. Mi se kao ustanova trenutačno ne možemo ugovorno

obvezivati prema novim umjetnicima zbog dinamičke financiranja. U slučaju dubljih dogovora, Festivalsko vijeće ili Ministarstvo kulture molimo za odobrenje. Ministarstvo kulture i Grad Dubrovnik poduprijet će Igre, ne možemo točno znati s kojim iznosima, ali nekoliko programa možemo isfinancirati samo iz tih sredstava. Novom vodstvu treba omogućiti pripremu programa, a sigurno mora uključiti dramske reprize te prvi i završni koncert.

Što ste najviše cijenili kod Mladena Tarbuka?

Maestro je odličan dirigent i ima jako široko znanje o glazbi. U stanju je napraviti dobar koncept, pronaći temu i provući je kroz cijeli glazbeni program. Međutim, Dubrovnik traži najbolje zvijezde i mediteranski ljetni program. Bilo je na Igrama brojnih praižvedbi, skladbi pisanih za Igre, a to je jedan suvremeni doprinos glazbi pa tako i Ljetnim igrama.

Ali zamjerate mu što nije ostao na mediteranskom programu?

Ne zamjeram, štoviše suradnja između nas kao ustanove i Mladena Tarbuka kao umjetničkog voditelja bila harmonična. Pamtimo u Igrama i svade i medijske prepirke između ravnatelja i intendantica, ali s gospodinom Tarbukom nikada nisam razgovarala povišenim tonom. Ali naša publika kupuje karte kad imamo glazbenu zvijezdu, prepoznatljivo ime. Nismo mi barokni festival od sedam dana, mi smo festival renesanse, baroka, jazza, suvremene glazbe i nema publike koja je tu svih 47 dana - osim Dubrovčana! Pokazalo se puno boljim ići s pet-šest pa i deset jakih imena - ovisno od financija!

Titlovanje predstava

Koliko je titlovanje predstava koristilo?

Predstave smo titlovali putem aplikacije jer dobili smo 20 tableta. Titlovali smo reprizne izvedbe, operu i dva dramska gostovanja. Teško je titlovati nove predstave jer se scenarij radi do zadnjeg dana. Uglavnom, Ministarstvo kulture nam je ove godine dalo 20 tisuća kuna više - ciljano za titlove jer im je, kao i nama, stalo da taj dramski dio programa približimo i stranoj publici. Na svakoj izvedbi koja se titlovala bilo je između 15 i 20 stranaca što u konačnici ispadne nekih tristotinjak ljudi. I prije smo imali titlovanje, ali ove godine smo to napravili maksimalno mogućim i nastaviti ćemo raditi na tome.

Spomenuli ste reprize. Imate "Kafetariju" i "Othello" od lani, a sad su tu i "Gospoda Glembajevi" te "Marin Držić - Viktorija od neprijatelja". Do sada je praksa bila ostaviti dvije reprize, što ćete do godine?

To je jako dobro pitanje! Sve četiri predstave zaslužuju da se vrate na repertoar. "Kafetarija" i "Gospoda Glembajevi" su bile u potpunosti rasprodane i prije početka, a "Viktorija od neprijatelja" i "Othello" su se rasprodavale dan za danom.

Posljednje dvije je rasprodao "dobar glas"?

Tako je! Naša sugestija novom vodstvu bit će ostaviti barem tri predstave jer zaslužuju biti na Igrama. Publika ih traži! S druge strane, dvije premijere su nužne! A nužno je i pokoje gostovanje.

Ako se i nove dvije premijere dogodine iskažu kao dobre, ostaje isti problem?

To ćemo rješavati gostovanjima. "Gospoda Glembajevi" su pozvana u Mostar pa ako tamo budu išli probat ćemo dogovoriti barem još jedan grad u turneji. "Viktorija od neprijatelja" je pozvana u Šabac. Selektor "Pozorišnog proleća", jednog od najvećih kazališnih festivala u Srbiji, je bio na predstavi i on hoće Igre i Držića na svom repertoaru. Pogledao je predstavu i odlučio je da je to - to! U

Šabac smo pozvani početkom travnja 2018., a ako pokušat ćemo dogovoriti gostovanje i u jednoj od većih beogradskih kazališnih kuća.

Nakon dugo godina predstave u produkciji Dubrovačkih ljetnih igara idu na gostovanja?

"Kafetarija" bi možda mogla ići u Šibenik, međutim, to je samo najava, ovo ostalo su ozbiljni pozivi. U Budvu smo već ovo ljetno bili pozvani s "Glembajevima", ali nam je bilo prerano jer je predstava golema. Nakraju su Budvanci kupili 140 karata i došli na predstavu organizirano autobusima. Dogodine hoće nešto od Igara! Tivat također. Na Igrama je bio i agent iz Velike Britanije koji je ozbiljno zainteresiran za operu "Orlando". Trenutno smo u izradi produkcijskih i tehničkih ridera i kad to finaliziramo, javit ćemo se svima koji su bili zainteresirani. Najveći problem s gostovanjima su zauzetosti glumaca jer nemamo svoj ansambl. Sve njih treba okupiti, a svi puno rade. No, pripreme smo počeli na vrijeme.

Kad se to zadnji put dogodilo?

Prije nekih 4-5 godina, za koprodukciju s HNK u Zagrebu. Predstava "Medeja" u režiji pokojnog Tomaža Pandura je igrala u Zagrebu, Španjolskoj, Grčkoj i Južnoj Americi. "Ekvinočije" je gostovao u Mostaru, "Revizor" je igrao u

Fali ljudi u tehnicima

Izjavili ste da je teško pronaći mladiće za tehniku i transport. Jesu li toliko teški uvjeti rada ili je mala satnica?

Uvjeti rada su isti valjda već 50 godina, ali prije mladi ljudi nisu imali toliko mogućnosti za zaposlenje kao danas. Drugi razlog je što u tehničkom smislu trajemo tri mjeseca, a studenti u turističkom Dubrovniku mogu raditi i po četiri-pet mjeseci. Povećali smo dnevniće, satnice se kreću između 25, 30 pa do 50 kuna. Tražili smo ovo ljetno, ciljano za jednu ili dvije noći studente za transport, nudili satnicu od 50 kuna, ali nikoga nismo mogli naći. Sad moramo ozbiljno sjesti i razmisliti što napraviti. Ovog ljeta smo povremeno imali 10 ljudi u tehnicima, a prije po 40, 50. Hoće li to značiti da ćemo dovesti ljude izvan Dubrovnika - desetak ljudi na smještaj i ugovore o djelu - vidjet ćemo.

BOGDANOVIĆ

JU KONCEPTI NI NA, VELIKA IMENA!

ZeKaMu.

Zaključak je da ćete lobirati za tri predstave. Koje?

Najviše za "Viktoriju od neprijatelja" zato što je ostvarila veliki uspjeh i ovogodišnja je predstava. Lobirat ću i za "Glembajeve" iako je bilo loših kritika, ali publika je bila puno zadovoljnija nego se čini. Jako se puno u predstavu uložilo i treba joj dati reprizu. Između "Othella" i "Kafetarije" prije biram "Kafetariju" zbog velikog interesa publike. No, treba prvo vidjeti nove premijerne naslove i pronaći balans, da nisu sve komedije ili tragedije... I naravno, treba vidjeti gdje ćemo sve gostovati.

PROSJEK JE 1500 KARATA

Za Kafetariju" i "Viktoriju od neprijatelja" ove se godine tražila karta više. Zašto se njima nije dalo više termina?

Zato što se to planira po šest-sedam mjeseci unaprijed i tu je stvar naše procjene.

Radi li se o krivoj procjeni?

Ne bih rekla. "Kafetarija" je bila planirana s tri izvedbe, po 500 stolica i to je 1500 karata. "Gospoda Glembajevi" imaju 300 stolica i tu je napravljeno pet izvedbi i to je također 1500 karata. "Viktorija od neprijatelja" je trebala imati 400 stolica – po četiri izvedbe – to 1600 karata. Znači, u jednoj sezoni može se prodati oko 1500 karata po naslovu.

Niste očekivali da je "Kafetarija" toliko draga publici?

Nisam, a nisam ni očekivala da će drugu godinu biti prodano 2 tisuće karata. Evo tu je, mogu reći, kriva procjena. Ponekad sama rečem: "Pa i nije loše da je netko ostao bez karte, kupit će je do godine!" Kad je "Kafetarija" izašla, svi su govorili da je kulturna i da će igrati godinama. Sigurno da nije ovih financijskih, logističkih pa i tehničkih prepreka, mogla bi igrati godina-

Ravnateljica Dubrovačkih ljetnih igara Ivana Medo Bogdanović

ma, kao i ona prethodna. Imali smo i jedan drugi slučaj: predstava "Kralj Edip" iz 2011. Prvu sezonu je doslovno vladala histerija i pomama za ulaznicama. Dogodine smo stavili pet repriznih izvedbi i što se dogodilo?! Možda su se tri onako "pošteno" dobro prodale! U jednoj je godini "ispuhao" entuzijizam, gledatelji su se orijentirali na druge premijere, tako da je teško pretpostaviti što će se dubrovačkoj publici svidjeti.

Onda bi najbolje bilo kompromisno rješenje. Ne ići s pet ni s tri, nego s četiri reprize?

Smatram da se treba

držati okvirnog broja od 1500 karata u sezoni. Ovisno o veličini gledališta nekad su to tri a nekad četiri reprize.

Vraća li se opera "Orlando" na 69. Igre?

Tu ćemo isto pokušati zavrtjeti neka gostovanja pa je onda vratiti u Dubrovnik. To ne bi trebalo biti skupo dogodne jer opera nije imala veliki režijski zahvat, više koncertni. Dogodine ona ne bi trebala biti preskupa i trebalo bi je vratiti na Igre.

"Onoliko koliko bi ulaznice za teatar trebale pojeftiniti, toliko bi ulaznice za koncerte trebale poskupjeti", mišljenja je Tomi-

slav Čadež.

Našli smo dobar omjer cijene jer se godinama pričalo da smo preskupi za Dubrovčane. Zadnjih nekoliko godina smo konačno našli dobro rješenje – a to je 30 posto popusta za sve stanovnike grada i županije. Dubrovčani mogu kupiti najjeftiniju ulaznicu za predstavu za 140 kuna, a najskuplja je – s popustom – 300 kuna. I čini mi se da je to prihvatljivo za svakog tko želi na Igre. Istina je da su ulaznice za koncerte na europskim festivalima puno skuplje, ali ako stavimo ogromne cijene – tih 30 posto popusta Dubrovčanima ne-

će puno značiti! Struktura stranaca u Dubrovniku se promijenila. Nažalost, sve je manje i manje onih koji imaju veću platežnu moć i ljubav prema umjetnosti i kulturi.

Dolaze "Dubrovačke zimske igre" to jest Dubrovački zimski festival, a na Vašim je "plećima" i izbor izvođača koji će nas uvesti u 2018.?

Glavna zvijezda dočeka, kao i ukupan program Zimskog festivala znat će se narednih desetak dana. Odluku o programu donosimo zajedno s Gradom i Turističkom zajednicom a Igre su suorganizator festivala, ukuljučući i

doček. Festival će trajati od 2.prosinca do 6.siječnja, te će svaki vikend biti koncert ispred sv. Vlaha, brojni programi za djecu te bogat kulturni i zabavni program privlačan i domaćima i strancima.

Možemo li očekivati međunarodnu zvijezdu na Dočeku?

Ako bude sreće, a uskoro ćemo to moći i potvrditi, u 2018.će nas uvesti jedna regionalno poznata zvijezda. Vjerujem da će privući i okolno stanovništvo u Dubrovnik. Doček 2019. treba planirati navrijeme, pa možda dovedemo i međunarodno poznatog izvođača.